



Laidiens: **18.09.2014., Nr. 185**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2014/185.9**

Ministru kabineta noteikumi Nr.548

Rīgā 2014.gada 16.septembrī (prot. Nr.49 32.§)

Dabas lieguma "Ventas ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma
"Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"
14.panta otro daļu un 17.panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas lieguma "Ventas ieleja" (turpmāk – dabas liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību;

1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu, tās izveidošanas un lietošanas kārtību.

2. Dabas liegums izveidots, lai aizsargātu Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamus biotopus (piemēram, nogāžu un gravu meži, boreālie meži, sausas pļavas kaļķainās augsnēs, upju straujtecēs u. c.) un sugas (piemēram, spārnainā cūknātre, maurloks, lāsis, mūru sīkpaparde, cīrulišu dižtauriņš, marmora rožvabole, lasis, taimiņš, upes nēģis u. c.), to dzīvotnes (īpaši lašveidīgo zivju un nēģu nārsta un dzīvesvietas), kā arī Ventas upes ieleju kā vienotu ekoloģiski nozīmīgu kompleksu.

3. Dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

3.1. dabas lieguma zona;

3.2. dabas parka zona;

3.3. ainavu aizsardzības zona;

3.4. neitrālā zona.

4. Dabas lieguma platība ir 2513 ha. Dabas lieguma funkcionālo zonu shēma noteikta šo noteikumu 1. pielikumā, bet funkcionālo zonu robežu apraksts – šo noteikumu 2. pielikumā.

5. Dabas lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvu zīmi. Speciālās informatīvās zīmes paraugs, tās lietošanas un izveidošanas kārtība noteikta šo noteikumu 3. pielikumā.

6. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

7. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju šajos noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu.

8. Šajos noteikumos noteiktā Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama, ja saskaņā ar meža apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem Valsts meža dienests izsniedz koku ciršanas apliecinājumu. Šādā gadījumā Valsts meža dienests apliecinājumu izsniedz pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīva atzinuma saņemšanas. Dabas aizsardzības pārvalde atzinumu sniedz 10 darbdienu laikā pēc Valsts meža dienesta pieprasījuma saņemšanas.

9. Lai nodrošinātu ainavu aizsardzību, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā var noteikt ainaviski vērtīgās teritorijas un publiski pieejamus ainaviski nozīmīgus skatu punktus.

10. Neitrālā zona noteikta, lai nodrošinātu blīvi apbūvētu teritoriju attīstību un ilgtspējīgu saimniecisko izmantošanu, kā arī nodrošinātu transporta infrastruktūras objektu uzturēšanu un attīstību.

II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā

11. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:

11.1. ierīkot atkritumu poligonus;

11.2. izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā (izņemot aizsargājamus dendroloģiskos stādījumus);

11.3. kurināt ugunscurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunscurus pagalmos un ugunscurus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši ugunsdrošību un ugunsdzēsību regulējošajiem normatīvajiem aktiem;

11.4. dedzināt sausās zāles un niedru platības, kā arī meža zemsedzi. Šis aizliegums neattiecas uz īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas pasākumiem, kuru veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un par kuriem ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija;

11.5. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdeņu ieguvī personiskām vajadzībām;

11.6. veikt mežsaimniecisko darbību avotu izplūdes vietās un 10 m rādiusā ap tām, izņemot koku un krūmu ciršanu ūdens ņemšanas vietas uzturēšanai un meža nekoksnes vērtību ieguvī;

11.7. veikt mežsaimniecisko darbību Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamās mežu biotopos, kas reģistrēti dabas datu pārvaldības sistēmā kā īpaši aizsargājami biotopi, izņemot:

11.7.1. meža nekoksnes vērtību ieguvī;

11.7.2. bīstamo koku (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu. Bīstamo koku ciršanu var sākt pēc mutvārdu paziņojuma sniegšanas Dabas

aizsardzības pārvaldei;

11.7.3. koku ciršanu pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas:

11.7.3.1. īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzībai un saglabāšanai;

11.7.3.2. ainavas elementu (tai skaitā skatu punktu) saskatāmības un pieejamības nodrošināšanai (koku ciršana pieļaujama ne vairāk kā 3 metru platumā);

11.7.3.3. valsts aizsargājamā arheoloģiskā pieminekļa "Veckuldīgas pilskalns ar senpilsētu" uzturēšanai;

11.8. cirst kokus rekonstruktīvajā cirtē;

11.9. cirst kokus, kuri vecāki par 140 gadiem, izņemot bīstamo koku ciršanu un novākšanu. Bīstamo koku ciršanu var sākt pēc mutvārdu paziņojuma sniegšanas Dabas aizsardzības pārvaldei;

11.10. cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla pārsniedz 60 cm, izņemot bīstamo koku ciršanu un koku ciršanu infrastruktūras objektu uzturēšanai noteiktās aizsargjoslas platumā. Bīstamo koku ciršanu var sākt pēc mutvārdu paziņojuma sniegšanas Dabas aizsardzības pārvaldei;

11.11. veikt mežsaimniecisko darbību no 15. marta līdz 31. jūlijam, izņemot:

11.11.1. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

11.11.2. bīstamo koku ciršanu un novākšanu. Bīstamo koku ciršanu var sākt pēc mutvārdu paziņojuma sniegšanas Dabas aizsardzības pārvaldei;

11.11.3. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

11.11.4. meža nekoksnes vērtību ieguvi;

11.12. iegūt sūnas un ķērpjus, kā arī lasīt ogas un sēnes, bojājot vai iznīcinot zemsedzi;

11.13. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svinu;

11.14. uzstādīt vēja elektrostacijas ar jaudu virs 20 kW un maksimālo augstumu – 12 metri;

11.15. pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar kuģošanas līdzekļiem un citiem peldošiem līdzekļiem, kuru mehāniskā dzinēja vai motora jauda pārsniedz 3,7 kW, un ūdens motocikliem, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un pilnvaroto personu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus;

11.16. veikt darbības, kas veicina augsnes erozijas attīstību;

11.17. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, kā arī veikt to rekonstrukciju un renovāciju, izņemot gadījumus, ja saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, lai:

11.17.1. novērstu teritoriju applūšanu ārpus dabas lieguma vai līdz šim neapplūdušu teritoriju applūšanu dabas liegumā;

11.17.2. atjaunotu upju dabisko tecējumu un ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu;

11.17.3. nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošanas un atjaunošanas pasākumu veikšanu;

11.17.4. atjaunotu zivju migrācijas ceļus;

11.18. pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem (tai skaitā automašīnām, traktortehniku, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, mopēdiem, velosipēdiem, dzīvnieku pajūgiem) un dzīvniekiem ārpus ceļiem un dabiskām

brauktuvēm mežā, izņemot pārvietošanos ar velosipēdiem pa dabā marķētām takām, kas paredzētas braukšanai ar velosipēdu, un pa velomaršrutiem, kas norādīti šo noteikumu 1. pielikumā, kā arī pārvietošanos, kas saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību, valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu vai glābšanas un meklēšanas darbiem;

11.19. rakstīt, zīmēt un gravēt uz iežu atsegumiem (arī uz alu sienām);

11.20. meža zemēs ierīkot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;

11.21. no Ventas rumbas Kuldīgā lejup pa straumi veidot šķēršļus un jaunus akmens krājumus, izņemot ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja tas nepieciešams rūpnieciskās zvejas veikšanai;

11.22. audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus;

11.23. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus mežaudzēs, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai.

12. Visā dabas lieguma teritorijā, izņemot neitrālo zonu, bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts:

12.1. ierīkot publiski pieejamus dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus (piemēram, takas, maršrutus, skatu torņus, telšu vietas, stāvlaukumus, apmeklētāju centrus un informācijas centrus), izņemot objektus, kuri paredzēti dabas aizsardzības plānā un norādīti šo noteikumu 1. pielikumā;

12.2. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;

12.3. rīkot autosacensības, motosacensības un velosacensības, rallijus, treniņbraucienus, izmēģinājuma braucienus ārpus valsts autoceļiem un pašvaldību ceļiem, rīkot ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, orientēšanās sacensības, kā arī ārpus telpām rīkot Nacionālo bruņoto spēku, civilās aizsardzības un zemessargu mācības.

III. Dabas lieguma zona

13. Dabas lieguma zona izveidota, lai nodrošinātu Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo mežu biotopu un sugu aizsardzību un apsaimniekošanu.

14. Dabas lieguma zonā aizliegts:

14.1. lai samazinātu dzīvnieku bojāeju – pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru. Nelīdzena reljefa apstākļos pļaut slejās virzienā no lauka atklātās malas (arī no pagalma, ceļa, atklāta grāvja, žoga, upes vai ezera) uz krūmāju vai mežu;

14.2. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus lauksaimniecības zemēs;

14.3. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža, krūmāja vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, izņemot:

14.3.1. dabiski apmežojušās vai pirms dabas lieguma izveidošanas apmežotas zemes lietošanas kategorijas maiņu uz zemes lietošanas kategoriju "mežs" vai "krūmājs";

14.3.2. dabiski applūdušās zemes lietošanas kategorijas maiņu uz zemes lietošanas kategoriju "zeme zem ūdeņiem", "purvs" vai "krūmājs";

14.3.3. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju:

14.3.3.1. īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu;

14.3.3.2. publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu (piemēram, taku, skatu torņu, telšu vietu, stāvlaukumu, apmeklētāju centru un informācijas centru) ierīkošanu;

14.3.3. ceļu, inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju un rekonstrukciju, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

14.4. atjaunot mežu stādot vai sējot;

14.5. nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnes un slapjās kūdras augsnēs;

14.6. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot vai ieaudzējot mežu) palieņu un terašu pļavas, kā arī Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamās zālāju biotopus, kas reģistrēti dabas datu pārvaldības sistēmā kā īpaši aizsargājami biotopi;

14.7. cirst kokus galvenajā cirtē;

14.8. cirst kokus kopšanas cirtē, ja mežaudzes vecums pārsniedz:

14.8.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;

14.8.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;

14.8.3. apšu audzēm – 30 gadus;

14.9. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

14.10. ierīkot mežsaimniecības (komersantu) ceļus;

14.11. ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām;

14.12. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kā arī nometnes, kurās piedalās vairāk par 60 cilvēkiem, izņemot pasākumus un nometnes, kas tiek organizētas šim nolūkam paredzētās un speciāli ierīkotās vietās;

14.13. ierīkot lauksaimniecības dzīvnieku – ierobežotā platībā turētu savvaļas sugu dzīvnieku – audzētavas, kā arī iežogotas platības savvaļas sugu dzīvnieku turēšanai nebrīvē, izņemot minēto audzētavu un iežogoto platību ierīkošanu pagalmos un dārzos.

15. Dabas lieguma zonā mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, kritalu un svaigi vēja gāztu koku, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujama svaigi vēja gāztu ošu un egļu izvākšana, ja to apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru.

16. Sausos kokus un kritalas šo noteikumu 15. punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

17. Dabas lieguma zonā sanitārā cirte atļauta tikai gadījumos, ja meža slimību, kaitēkļu, dzīvnieku vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma zonas un ir saņemts Valsts meža dienesta sanitārais atzinums. Veicot sanitāro cirti, saglabā visus augtspējīgos kokus.